

ALBINA

REVISTA SAPTAMINALA A AŞEZAMINTELOR CULTURALE

Seria II • Anul 65 Nr. 833 • Joi 12 decembrie 1963 8 pagini — 15 bani

ACTIVITATE CULTURALĂ PERMANENTĂ

„Zi de zi, sala căminului cultural din comuna Bălţeşti, raionul Teleajen, este arhiplină — ne relatează corespondentul nostru Alexe Corvin într-o recentă scrisoare trimisă redacţiei. — Colectiviştii se îndreaptă cu drag spre lăcaşul lor de cultură unde petrec clipe plăcute şi instructive. Activiştii culturali de aici se îngrijesc să le ofere în fiecare zi manifestări variate, atractive, strins legate de munca şi viaţa lor. Conferinţele „Pregătirea animalelor pentru iernat”, „Plantări de noi livezi şi completarea golurilor”, „Folosirea chibzuită a îngrăşămintelor organice”, seara tematică: „Căile de consolidare a gospodăriei noastre colective”, călătoria imaginată pe harta regiunii Ploieşti: „Popasuri prin gospodării colective care au obţinut cea mai mare producţie de porumb la hectar în anul 1963”, seara literară: „Din poezia lui Tudor Arghezi”, expunerile ştiinţifice: „Despre planetele sistemului solar” şi „Ştiinţa despre Univers” — iată numai câteva din numeroasele acţiuni culturale găzduite, în ultima vreme, de căminul din Bălţeşti şi la care au participat sute şi sute de spectatori. De o parte setea de cultură, de frumos a sătenilor noştri, de cealaltă parte migala şi pasiunea activiştilor culturali”.

Am luat acest exemplu la întâmplare, exemplu pe care de altfel ni-l oferă multe dintre instituţiile culturale de la sate şi care este deosebit de semnificativ pentru bogata activitate pe care acestea o desfăşoară, în aceste zile de început de iarnă, în sprijinul şi folosul masei largi de colectivişti.

Căminele culturale au făcut din vreme pregătiri minuţioase în vederea desfăşurării unei activităţi intense, permanente în perioada de iarnă, satisfacerii mai depline a cerinţelor cultural-educative ale satului colectivizat. Ele şi-au îndreptat principala atenţie asupra celor mai importante obiective în jurul cărora să se concentreze întreaga activitate a fiecărei instituţii culturale de la sate. Astfel, cei mai mulţi activiştii culturali, cum ar fi, de pildă, cei din comunele Plăieşi, raionul Ciuc, Cochirleni, raionul Medgidia, Valea Largă, raionul Luduş, Sihlea, raionul Rm. Sărat, Călineşti, raionul Oaş etc., au pornit de la necesitatea ca fiecare manifestare organizată de cămin să urmărească sprijinirea îndeplinirii principalelor sarcini economice ale gospodăriilor colective, dezvoltarea conştiinţei socialiste a oamenilor muncii de la sate, îmbogăţirea cunoştinţelor agrozootehnice şi cultural-ştiinţifice ale colectiviştilor, popularizarea pe scară largă a experienţei înaintate şi a realizărilor celor mai bune unităţi socialiste agricole din ţara noastră.

Aceasta este amprenta pe care o poartă majoritatea manifestărilor prezentate de căminele culturale, într-o formă atrăgătoare, cu un conţinut bogat, instructiv şi cu o largă sferă de cuprindere. Pentru ca aceste acţiuni să aibă o putere mai mare de înriuire asupra spectatorilor cărora se adresează, ele trebuie permanentizate, în aşa fel încât să nu existe zi în care căminul să nu găzduiască măcar una din numeroasele şi eficientele forme ale muncii culturale.

Cunoaşterea temeinică a celor mai importante probleme din viaţa şi munca colectiviştilor ajută pe activiştii culturali să prevadă în planurile lunare şi programele săptămânale ale căminelor cele mai adecvate manifestări cultural-educative, să iniţieze cu continuitate acţiuni operative, instructive şi variate. Este îndeobşte cunoscut faptul că numai un program bine alcătuit, bogat în conţinut şi axat pe cele mai actuale probleme, atrage, asemenea unui magnet, spectatori însetaţi de cultură, de frumos.

Există unii directori, ce-i drept puţini la număr, care încearcă să susţină că nu prea vin oamenii la cămin. Dacă şi-ar fi pus mai serios întrebarea: de ce?, dacă ar fi încercat să asculte părerile colectiviştilor, fără îndoială că aceşti activiştii culturali ar fi aflat adevăratele cauze şi ar fi renunţat la asemenea susţineri greşite. Vom apela şi de astă dată la un exemplu destul de grăitor. Căminul cultural din comuna Cetate, raionul Calafat, este frecventat de puţini colectivişti. În cele mai multe cazuri, pe scena acestui cămin se prezintă manifestări pentru şi cu elevii şcolii. În formaţiile artistice ale căminului întâlneşti mai mult cadre didactice şi foarte puţini colectivişti. Aşa stînd lucrurile, l-am întrebat pe tovarăşul director al căminului ce manifestări să vizioneze colectiviştii şi ce anume să înveţe ei din aceste programe consacrate şi date cu concursul elevilor? În alte părţi, cum ar fi de pildă în comuna Băbăiţa, raionul Alexandria, căminul

Biblioteca din Ungheni-Costeşti: se recomandă o carte

cultural prezintă în mod sporadic acţiuni legate de problemele gospodăriei colective, deşi în programele săptămânale de activitate sînt prevăzute numeroase asemenea manifestări. De cele mai multe ori aceste acţiuni culturale sînt înlocuite cu audii la radio sau la televizor, iar cele care se ţin sînt pregătite în grabă, fără exemple concrete, fără o legătură cu problemele specifice ale gospodăriei colective respective, devenind astfel monotone şi plictisitoare. Fără îndoială că asemenea „manifestări” n-au darul să atragă pe colectivişti, nu le sînt de nici un folos.

Şi în aceste comune, ca de altfel în toate comunele patriei noastre, sînt în plină desfăşurare cursurile cercurilor agrozootehnice, colectiviştii sînt hotărîţi să obţină de la an la an producţii tot mai mari şi rezultate tot mai frumoase în toate sectoarele. Dacă s-ar prezenta manifestări strins legate de problemele ce-i frămîntă şi la care caută răspunsuri, fără discuţie că şi săile acestor cămine ar deveni, zi de zi, neîncăpătoare. Activiştii culturali de aici au datoria să alcătuiască programe săptămânale de activitate variate, cu manifestări care să-i intereseze pe colectivişti şi să le ofere prilejul dezbaterii celor mai actuale probleme privind munca şi viaţa lor. De pildă, pot prevedea acţiuni care să întreprindă lecţiile predate la cercurile agrozootehnice, conferinţe pe teme agricole şi de economie agrară pentru colectiviştii necuprinşi în învăţămînt, întâlniri cu fruntaşii din gospodăria din comună şi din cele învecinate, călătorii imaginare pe hartă, seri de calcul, seri de întrebări şi răspunsuri, jurnale vorbite, concursuri fulger, vizionarea documentarelor agrozootehnice etc.

Activiştii culturali, vă revine sarcina frumoasă şi de mare răspundere să folosiţi posibilităţile sporite pe care le oferă acest anotimp de iarnă şi să organizaţi, zi de zi, cu pasiune şi migală manifestări care să-şi aducă aportul la întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor colective, la dezvoltarea conştiinţei socialiste a oamenilor muncii de la sate!

Consiliul de Stat al Republicii Populare Romine

DECRET PENTRU CONVOCAREA MARI ADUNĂRI NAŢIONALE

În temeiul articolului 37 pct. 1 din Constituţie, Consiliul de Stat al Republicii Populare Romine decretează:

Se convoacă Marea Adunare Naţională în a cincea sesiune ordinară a celei de-a patra legislaturi, în ziua de 26 decembrie 1963, ora 10 dimineaţa, la sediul Marii Adunări Naţionale.

Preşedintele Consiliului de Stat
GHEORGHE GHEORGHIU - DEJ

ÎN ACEST NUMĂR:

Puncte de vedere

Colectiviştii din Măceşu de Sus
despre căminul lor cultural

pag. a 2-a

Meleaguri olteneşti

pag. a 3-a

Săptămîna culturală la Ungheni

pag. 4-5

Un veac de la naşterea compozitorului Ion Vidu

pag. a 6-a

Drama ţărănimii din Coreea de Sud

pag. a 7-a

COLECTIVIȘTII DIN MĂCEȘU DE SUS DESPRE CĂMINUL LOR CULTURAL

HARALAMBIE ZAMFIROIU, șef de echipă, brigada a II-a de cîmp: Sînt unul dintre cei mai vechi coriști din comuna noastră. Acum cîteva luni am împlinit 15 ani de cînd am început să cînt la cor. Pot să spun că n-a fost repetiție ori serbare la care să fi lipsit, așa de mult îmi place să cînt. Și ca mine sînt mulți în sat, toți cei peste 80 de colectiviști care alcătuiesc corul. Dacă ar fi chemați la repetiții chiar și la miezul nopții, fără doar și poate că n-ar fi unul care să nu vină. De aceea, nu-i deloc de mirare că formația corală a căminului nostru a ajuns, în prima etapă a concursului al VII-lea, pînă la faza regională. Acum ne pregătim pentru cea de-a doua etapă și vrem cu toții să ne prezentăm și mai bine. Vom izbuti dacă ne vom îmbogăți în primul rînd repertoriul.

Dacă ne putem mîndri cu corul nostru, apoi în privința dansurilor stăm destul de prost. Unii zic că din moment ce în Săpata, comună vecină nouă, există o echipă de dansuri căreia i s-a dus vestea, n-are rost să ne mai omorîm cu firea, că tot n-o să-i întrecem niciodată. Aici, vina o are în primul rînd tovarășul director al căminului care a încurajat această părere greșită. Vină avem și noi cu toții că am stat cu mințile în sin. Avem ațiția dansatori buni în comună la noi, trebuie numai să începem o dată. Eu aș zice să cerem și sprijinul unui tovarăș de la casa de cultură. N-o să obținem noi de prima dată realizări ca cei din Săpata, dar cu timpul, și mai ales cu perseverență, vom reuși să punem pe picioare o bună echipă de dansuri — tinerii abia așteaptă acest lucru.

ILIE TRANCA, tînr colectivist: Nu pot spune nici eu, nici altul că la căminul nostru nu e activitate. Această activitate însă nu îndeplinește cerințele actuale. Zi de zi ne îndreptăm spre cămin și dorim să asistăm la manifestări care să ne fie de folos în munca și viața noastră. De trei ori pe săptămînă se prezintă un film. Intră oamenii în sală, văd filmul și pleacă. Am auzit că în alte părți se organizează discuții pe marginea filmelor vizionate, inginerii gospodăriilor le explică colectiviștilor metodele cuprinse în documentarele agricole, ba în unele locuri se fac și concursuri „Cine știe, cîștigă”. Și nouă ne-ar place și ne-ar prinde bine asemenea manifestări.

Fiindcă sînt tînr aș vrea să spun cîteva cuvinte și despre „joile tîneretului” care se țin în fiecare săptămînă la noi la cămin. De cele mai multe ori aceste „joi ale tîneretului” cuprind o scurtă expunere și... dans. Eu aș propune ca în cadrul acestor manifestări să se țină scurte expuneri pe teme educative, să se organizeze discuții despre comportarea tîneretului în muncă și în societate, să aibă loc întîlniri cu vîrstnicii, să se prezinte almanahuri științifice, tinerii să fie informați despre ultimele noutăți literare etc. Asemenea „joi ale tîneretului” ar fi mai atractive, mai folositoare și fără discuție că și numărul participanților ar fi mai mare, nu ca acum.

ION BĂRBUCEANU, șef de echipă, brigada I de cîmp: Activitatea căminului nostru cultural n-are continuitate. Sînt perioade cînd organizează anumite manifestări, și altele cînd intră în vacanță. Și din păcate sînt cam dese și lungi aceste vacanțe. Așa a fost cazul astă-vară și pînă toamna tîrziu, cînd nici la locurile de muncă și nici pe scena căminului nu s-a ținut nici o manifestare culturală. Îmi aduc aminte că astă-iarnă am asistat la izbuti-

te seri de întrebări și răspunsuri, la întîlniri cu frunții din gospodăria noastră colectivă și chiar din comunele învecinate și la alte manifestări care mi-au plăcut tare mult și din care am avut multe de învățat. Astfel de manifestări am dori să vedem la căminul nostru, săptămînă de săptămînă. Și pentru că sîntem în plină desfășurare a învățămîntului agricol de masă, aș propune să se țină chiar o suită de manifestări cum ar fi: seri de calcul, conferințe, jurnale vorbite, concursuri fulger și altele care să aibă drept scop popularizarea largă a metodelor agrotehnice.

Aș mai propune încă două lucruri: programele săptămînale ale căminului să fie afișate în locurile cele mai frecventate, ca să știm din vreme ce manifestări urmează să se organizeze, iar în cadrul informărilor politice să ni se vorbească și despre viața țaranilor din țările capitaliste.

PAULA BALACI, îngrijitoare la ferma de vaci: Pot să spun că noi cei care lucrăm în sectorul zootehnic am fost cam uitați de căminul nostru cultural. Deși și printre noi sînt mulți tovarăși care ar putea face parte din formațiile artistice, totuși, în momentul de față nici un colectivist de la fermele de vaci nu a fost antrenat în această muncă. E drept că nu prea putem merge așa de des la repetiții, dar dacă ar fi existat preocupare din partea activiștilor culturali s-ar fi găsit o modalitate. Uite, eu cred că s-ar putea organiza o brigadă artistică de agitație formată numai din colectiviști de la sectorul zootehnic și cu un program care să înfățișeze în totalitatea lui aspecte din munca noastră. De putut se poate, trebuie numai să fim sprijiniți. Noi făgăduim că ne vom da toată osteneala să facem o brigadă bună.

TRAIAN SEGĂRCEANU, brigadier zootehnic: Are dreptate tovarăsa Balaci. Am cam fost neglijați noi cei de la sectorul zootehnic. Prea puține manifestări s-au organizat la cămin pentru noi. Ce-ar fi dacă și la noi la cămin s-ar pregăti pe îndelete „Ziua zootehnistului”, așa cum se obișnuiește în alte părți? Am avea atîtea probleme de dezbatut! În ultima vreme s-au schimbat cîțiva îngrijitori și trebuie ajutați să învețe cum trebuie să hrănească animalele pe care le au în primire.

NOTA REDACȚIEI: Am prezentat, în rîndurile de mai sus, doar cîteva păreri și propuneri făcute de colectiviștii din comuna Măceșu de Sus, raionul Segarcea, privind activitatea căminului lor cultural. Dacă tov. Florea M. Bogdan, directorul căminului, și ceilalți membri ai consiliului de conducere le vor analiza și le vor da viață, fără îndoială că vor izbuti să asigure colectiviștilor de aici o activitate culturală permanentă, bogată în conținut, variată și instructivă, așa cum o așteaptă ei de la căminul lor.

OVIDIU MARALOIU

ÎNAINTEA CELEI DE-A DOUA ETAPE

În raionul Alexandria au participat la fazele primei etape a celui de al VII-lea concurs 91 de formații: 16 coruri, 42 echipe de dansuri, 30 brigăzi artistice de agitație, un taraf, o formație de cimpoieri și una de fluierași și 150 de solisti vocali, instrumentiști și coregrafi.

Cu prilejul desfășurării fazelor intercomunale și raionale a reușit faptul că doar un număr destul de redus de formații din cele participante s-a prezentat la un nivel artistic corespunzător. Dintre acestea merită a fi menționate: corurile din Furculești, Măgura; formațiile de dansuri din Buzescu, Licuriciu, Tîgănești; brigăzile artistice de agitație din Brînceni, Atîrmați și formația de cimpoieri din Tîgănești. Cele mai multe echipe și formații au primit, însă, din partea juriilor și chiar a spectatorilor, un calificativ slab.

Căror cauze se datorește această insuficientă pregătire și cu totul necorespunzătoare prezentare pe scenele fazelor primei etape a majorității formațiilor artistice din raionul Alexandria? Considerăm că este necesar să ne oprim asupra celor mai importante deficiențe semnalate pentru ca ele să nu se mai repete și în cadrul celei de a doua etape a concursului și pentru ca mișcarea artistică de amatori din cuprinsul acestui raion să înregistreze o vizibilă și așteptată creștere calitativă.

Cele mai serioase lipsuri s-au manifestat în desfășurarea celei mai importante faze, și anume la faza intercomunale. Deși perioada de pregătire s-a întins pe o durată de trei luni, totuși multe echipe și formații s-au prezentat, la această fază, la un nivel artistic cu totul nesatisfăcător. S-a observat, de pildă, că repertoriul unor formații a fost vechi și nu îndeajuns de bine orientat. Cele mai multe coruri s-au prezentat aproape cu același repertoriu pe care l-au avut la cel de-al VI-lea concurs. Același lucru s-a întîmplat și cu unele brigăzi artistice de agitație. Colectivele de creație ale acestor brigăzi și directorii căminelor culturale au dat dovadă de comoditate și de lipsă de interes față de această formă a muncii culturale deosebit de eficientă. Cum s-a procedat? Aceste colec-

Artiștii amatori ai căminului cultural din comuna Vulcan, regiunea Brașov, repetînd piesa „Academicianul”.

În sprijinul învățămîntului agrozootehnic de masă

NOI DOCUMENTARE AGRICOLE

Cineaștii studioului „Alexandru Sahia” din București au realizat recent pentru oamenii muncii de la sate un nou lot de filme documentare agricole care cuprinde o varietate bogată de teme și care este inclus în programul actualului Festival al filmului la sate.

Din acest lot bogat de noi filme documentare agricole, intrate de curînd în rețeaua cinematografică sătească, vă prezentăm:

„Utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură”. Prin intermediul imaginilor cinematografice, acest documentar agricol aduce în discuție importanța și necesitatea folosirii acestor îngrășăminte, randamentul lor deosebit în ridicarea producției vegetale, înfățișînd totodată diferitele metode de utilizare a lor, în funcție de tipurile de sol și plantele cultivate etc. Deosebit de utile apar, pentru înțelegerea unor probleme teoretice, schemele și graficele prin mijlocirea cărora imaginile filmului prezintă spectatorilor numeroase explicații de ordin științific. De asemenea, exemplificările comparative din filmul documentarului aduc „pe viu” în imagini, rezultatele frumoase obținute de o serie de unități agricole din țară prin folosirea cu pricepere a acestor îngrășăminte produse de industria noastră chimică.

„Combaterea principalelor boli și dăunători ai legumelor”. Filmul se referă la o serie de dăunători ai legumelor, urmînd procesul lor de dezvoltare, distrugerile cauzate precum și mijloacele de combatere a acestora. Sînt prezentate pe larg stropirile cu insecticide, indicîndu-se concret soluțiile și proporțiile amestecului pentru fiecare din principalele boli și

dăunători care se pot ivi în serele sau în grădinile de legume. Ideea de bază a filmului este aceea că pentru obținerea unei producții sporite de legume nu este suficient să ne interesăm numai de sădirea la timp și în cele mai bune condiții a plantelor, ci este absolut necesar să le apărăm în permanență, prin cele mai actuale și eficiente mijloace științifice, împotriva nenunțărilor bolii și dăunători care pot să apară în tot timpul perioadei de vegetație.

„Expoziția zootehnică a regiunii Cluj”. Pentru a prezenta și populariza pe larg cele mai bune rezultate obținute de către unitățile agricole socialiste din regiune în munca de dezvoltare a șeptelului de animale, s-a deschis la Cluj, la sfîrșitul lunii august, o interesantă expoziție zootehnică. Cineaștii nostri documentariști au selectat, din această expoziție, numeroase aspecte pe care le prezintă acum spectatorilor prin intermediul ecranului. Cei ce vizionează acest documentar află de o serie de vaci recordiste în producția de lapte printre care exemplarul „Zana”, de la Stațiunea experimentală Bontida, a cărei producție de lapte se ridică, într-o perioadă de lactație, la uluitoarea cifră de 12 815 litri, respectiv circa 40 litri pe zi. Sau află de rezultatele excepționale obținute de unele gospodării agricole colective din regiune, fac cunoscîntă cu îngrijitori harnici și pricepuți, precum și cu metodele folosite de aceștia.

„Vizitarea” cinematografică a acestei expoziții — o tribună practică a experienței înaintate — prilejuește spectatorilor filmului îmbogățirea cunoștințelor lor profesionale în domeniul zootehnic.

GH. STĂNESCU — Portret de țărăn (bronz)

Cîteva zile dintr-un început de concediu le-am petrecut pe Valea Oltului. Mai bine zis la Jiblea, peste apă, în fața Călimăneștilor. În seara sosirii, pînă să dăm de casa unde urma să fim găzduiți, am rătăcit, pe un drum, în serpentină, ce nu se mai termina, printre vii bătrîne și printre plantații tinere, pînă sus deasupra dealului Jiblei, de unde se vedea, ca într-o panoramă feeric luminată, stațiunea cu vilele și cu stabilimentele ei balneare, cu orchestrele ei zgomotoase, cu șoseaua ce gosește spre Sibiu, ghicită mai de mult după farurile vehiculelor ce se-ndreaptau la deal și la vale, după cum le era drumul. Pînă la urmă, negăsind acolo ceea ce căutasem, am făcut cale întoarsă, am descoperit sălașul, și ne-am așezat în seara aceea, cu tovarășul Ciucă și cu alți cunoscuți în balconul casei, de deasupra căii ferate ce se-ntinde de-a lungul văii Oltului, de la Piatra Olt și pînă la Sibiu și spre alte așezări mai depărtate. Și atunci cînd nu trecea trenul și cînd nu fluiera locomotiva înaintea pasajului de nivel din dreptul casei noastre, în serile tirzii urmăream jocul licuricilor de sub poala pădurii ce scobora pînă-n marginea grădinii, ascultam șopotul și clipecirile Oltului ce-și ducea apele, liniștit, către Dunăre. Din cînd în cînd, podul umblător, ancorat mai la deal de casă, trecînd dintr-o parte într-alta a riului, lasă în urmă-i o diră involburată, întovărășită de cîntecul surd al apelor tulburate. Nu știu de ce, dar parcă într-adevăr în zilele cît am stat la Jiblea, șoseaua asfaltată urca spre Brezoi, la fel ca și calea ferată. Era exact ca la Minulescu :

„Doar Oltul — apă blestemată,
Nu vrea să urce niciodată,
Nici cu șoseaua demodată
Nici cu moderna linie ferată...
El singur, săltăreț, coboară
Spre Dunăre —
Dunărea noastră
Cu apă multă
Și albastră...”

(Pe malul Oltului)

Și într-una din serile acelea răcoase, răsfoind pagini din folclorul Oltului am dat peste un blestem :

„Oltule, Oltețule
Seca-ți-ar izvoarele
Să crească dudăiele
Să trec cu picioarele.
Oltule, riu blestemat
Ce vii așa turburat?”

Versurile din finalul imprecăției populare îmi erau de mult cunoscute. Dar unde, unde le mai auzisem? Unde? Am continuat să citesc.

Murguleț, coamă rotată
Și cu coada innodată

Mă trece-mă Oltu' o dată.

Dar versurile reveneau ca o obsesie. Am lăsat cartea deoparte și m-am culcat.

A doua zi, în timp ce pe paginile *Andromacii* lui Racine subliniam cuvintele Hermionei din actul al doilea. „Ah! eu l-am iubit prea mult, ca să nu-l fi urît deloc”, subliniere care privea mai mult absurdul situației în care mă aflam, ca un alt Pyrrhus, mi-am adus aminte că Minulescu folosise versurile care mă obsedau, în „Nu sint ce par a fi”. În finalul poeziei, Minulescu spunea :

„La fel și eu...
Pe malul Oltului, cîndva
Mă voi întinde tot așa —”

Dar eu neavînd nici o dorință să sorb „cel din urmă strop de vin” l-am lăsat pe Racine și pe Minulescu, hotărîndu-mă să fac o baie în Lotru; apele Oltului neavînd de gînd să se limpezească, după ploile din săptămîna trecută.

De la Brezoi la deal, spre Mălaia și dincolo de dînsa apa Lotrului era ca lacrima și măcar că viteza nu-i era mică, era caldă, bună, mingăietoare. Și cum nu m-aș fi gîndit că acolo, în pustietatea unde ne oprisem, s-ar putea să apară vreo ființă omenească, n-am luat nici o măsură de precauție, cu privire la o cit de sumară și decentă îmbrăcăminte de baie. Apa riului, acolo unde se strîngea sub peretele stîncos din stînga-i, ne ajungea pînă la umeri și lovea cu putere trupul, care încerca să se-nverșuneze împotriva curentului. Și rînd pe rînd învingea apa sau ființa noastră, tot așa de trecătoare. Și deodată, parcă ieșit dintr-un tufiș, Minulescu apără cu versurile :

Șoseaua urcă spre Voineasa
Iar Lotrul curge spre Brezoi
O fată și-a pierdut cămașa
Prin finul de curînd cosit

(Turism)

Ieșind din valea Lotrului, înainte de a intra în Călimănești am făcut un scurt popas la mînăstire, la Cozia.

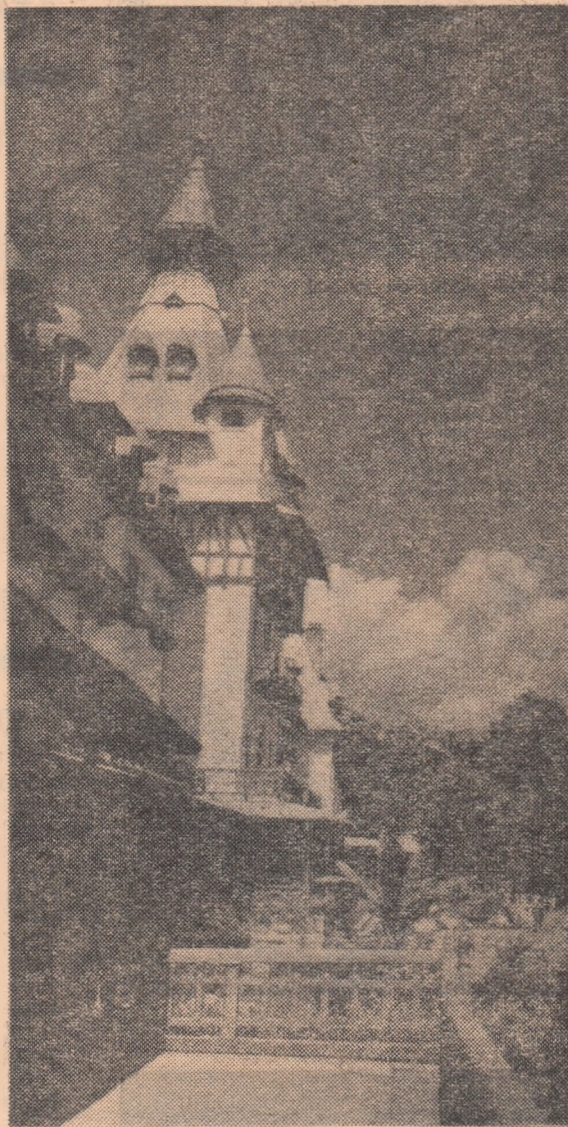
Ctitorie a lui Mircea cel Mare din anii 1386—1389, restaurată sub domnia lui Neagoe Basarab, între 1517—1520, apoi de către Constantin Brîncoveanu pe la 1710 și de către Bibescu și Știrbei între 1848—1856, avea să-și capete înfățișarea-i de strălucire și eleganță din zilele noastre, în urma restaurărilor dintre anii 1958—1962.

Acoperișu-i de aramă, turla cu crucea de aur a lui Mircea se scâldea în lumina de asfințit a acestei minunate zile de vară. Și pașii te poartă în jurul bisericii, admirînd construcția din piatră alternînd cu cărămidă aparentă și-n care jocul variat al cruciulițelor în ceramică, alături de coloanele pridvorului sculptate în spirală, dau construcției un aer de sprinteală, care te îmbie să intri în lăcaș, fără gîndul de călugărie.

MELEAGURI OLTENEȘTI

de

CONSTANTIN PRISNEA

Vedere din Călimănești

(I)

Pictura din pronaos, în frescă originală, datează din vremea lui Mircea; cea din naos și din altar este de pe vremea lui Brîncoveanu.

Lucrările de restaurare de pe vremea lui Neagoe sînt atestate de un fragment de inscripție păstrată pe zidul dinspre miază-noapte.

În afara mormîntului lui Mircea, Cozia adăpostește și pe cel al maicei Teofana (Teodora, mama lui Mihai Viteazu, care după moartea tragică a fiului său s-a călugărit la schitul de pe Ostrovul din fața Călimăneștilor). Ea apare uneori în istorie ca „vinzătoare de rachiu”. Alteori, ca în cronică zisă a lui Constantin Căpitanul, drept o femeie „văduvă și frumoasă”. Ea își sfîrșii zilele la Cozia unde se retrăsese „drept plîngerea păcatelor” după ce petrecuse „lumește destul în tot chipul”.

Ieșind din biserică, am intrat în muzeul mînăstirii unde dăm peste antereul lui Popa Șapcă, (Revoluționarul de la Islaz fusese trimis de guvernul de atunci ca om de încredere la mînăstirea Cozia, unde a stat ca stareț de la 8 ianuarie 1864 pînă-n 18 ianuarie 1867) și dintrînsul în *Cerdacul lui Mircea* de lîngă paraclis. De unde se vede, la deal și la vale, în sus și în jos, valea Oltului. Se zice că aici, în cerdacul acesta se ținea adesea sfatul domnesc.

Și-n timp ce Oltul își mina mereu apele la vale, versurile lui Grigore Alexandrescu din „Umbra lui Mircea la Cozia” :

„Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate;
Către fărîmă dimpotrivă se întind, se prelungesc,
Și-ale valurilor mîndre generații spumegate
Zidul vechi al mînăstirii în cadență îl izbesc”,

năvălesc în noi, răscolind amintiri dintr-o vreme cînd eram elevi în școala primară și cînd părintele Alexandrescu — care nu era în nici un fel rudă cu poetul dar care ne fusese dascăl la școala din deal, de la Sfîntul Nicolae — ne pune să desemnăm la orele de istorie chipurile domnilor și împăraților. Așa se făcu, că la sfîrșitul anului cunoșteam mai bine chipurile volvevoților Mircea cel Bătrîn și Ștefan cel Mare, ale lui Neagoe și a doamnei sale Despina, ale lui Mihai Viteazu și Vasile Lupu, cu mustățile și bărbile lor, decît faptele și isprăvile acestora.

Poezia lui Grigore Alexandrescu era, împreună cu *Răsăritul lunii*, *La Tismana*, ca *Mormintele la Drăgășani* și încă altele, rodul călătoriei făcute de poet împreună cu Ion Ghica în anul 1842 la mînăstirile din valea Oltului.

Memorialul de călătorie scris de Alexandrescu după întoarcere a fost parțial publicat de către

Alecsandri în *Propășirea* (1844), parțial în *Vestiflorul românesc* (1845).

Itinerariul lui Grigore Alexandrescu și al lui Ion Ghica poate sluji și altora. De aceea după puțină chibzuială am hotărît să intrăm în Țara Banilor pe drumul ce duce prin Govora către mînăstirile din nordul Olteniei, către Bistrița și către Arnota, către Horezu unde, în apropiere, la Romanii de Jos aveam noi o cunoștință mai veche, un pădurar pe nume Costică Țuru. În drum spre Govora, privim în stînga monumentul industrial al Combinatului de produse cloro-sodice, care se ridică cu arhitectura lui de coloane și țevărie în cîmpia ce se-ntinde pînă-n Olt.

Mînăstirea Bistrița întemeiată la sfîrșitul secolului al XV-lea de frații Craiovești „stăpîni ai șesului Jian și Bani Olteni unul după altul” este un fel de pridvor, către cealaltă mînăstire zidită pe coasta muntelui, sub păduri, Arnota, ctitorie a lui Matei Basarab.

Aici la mînăstirea Bistrița călugărul Mihail Moxa a tradus și prelucrat cel mai vechi cronograf cunoscut în limba romînă, la 1620. Cronograful a fost tipărit de B. P. Hașdeu în „Cuvente den betrăni”. Este cea dintîi istorie universală în limba romînească.

Biserica de la Horezu, ctitorie din 1694 a lui Constantin Brîncoveanu, lucrată de meșteri locali, ale căror nume ne sînt păstrate în frescă exterioară, cu arhitectura ei de o frumusețe neîntrecută, cu catapeteazma ei din lemn de tei aurit — asemănătoare cu cea de la Arnota — cu strana domnească din lemn de păr sculptat, cu mormîntul lui Brîncoveanu — rămas gol — cu tablourile votive reprezentînd pe ctitor împreună cu doamna sa, cu foișorul dinspre apus care are un medalion cu stemele Munteniei și Moldovei de pe timpul starețului Dionisie Bălăcescu (1753), cu Trapeza pictată în frescă, cu paraclisul domnesc (datînd din 1697) avînd și el catapeteazma sculptată în lemn de păr, aurit, cu sala spătăriei, a coloanelor, cu sala stîlpului singuratec reprezintă fără nici un fel de îndoială o capodoperă a arhitecturii romînești.

Pe valea Romanilor un drum nou, forestier ne duce spre munte. Și culmile se înșiră la rînd spre apus: Văleanu, Clăbucetul, Brăduțel, Barcaciul, Piscul lung, Pietrele roșii, Ludeasa, Pietriceaia, Bolca, Piscul lui Țigan, Marginea pînă ajungem în valea Luncavățului; înspre răsărit, Zănoaga, Govora, Neteda, Scînteia. Piscul lui Ignat, munți care cad spre Mălaia și spre Lotru. Lemnul de aici era scos înainte vreme de către „Carpațina” de-l tocău în cele douăsprezece gateri de la Brezoi. Acum lemnul și mai ales fagul, care n-avea înainte altă întrebuințare decît aceea de lemn de foc, este dus la Combinatul de industrializare de la Rîmnicu Vlcea. Costică Țuru îmi povestește cu mîndrie că Romanii de jos, satul lui, e electrificat din 1956, radioficat din 1954, are o școală de opt ani, bibliotecă, cămin cultural...

Arhitectura de la Horezu mă urmărește și se împletește în mintea mea cu arhitectura caselor oltenesci, cu cerdacul și stîlpii lor caracteristici, cu costumele țărăncilor de prin partea locului, cu varietatea lor nicăieri întîlnită, cu ilele lor brodate, cu briuri largi de-alungul mincilor, cu betele armonizate cu fotele, cu maramele lor diafane. Se îmbie cu coloritul discret și de o armonie perfectă a scoarțelor cu florile lor stilizate, dar păstrînd contururile naturale ale florilor de mîrgăritar, de lălele și de ghiocei de munte. Sîntem încă la Horezu și n-am putea uita olăria lor cunoscută în toată țara.

Drumul nostru continuă spre Polovragi, spre peștera renumită, spre cheile Oltului, pe drumul nou forestier care trece dincolo de dînsule și de pe care după cîțiva kilometri va trebui să ne întoarcem pentru a continua călătoria spre Tirgu Jiu.

Insemnările călătorilor străini nu lipsesc, dar nici nu sînt prea numeroase. Între ele trebuie pomenite cele ale lui Paul din Alep, care pomenesc aici despre niște mine de fier, cele ale unui ofițer austriac, din vremea ocupației acestei provincii (1718—1739) și care recomandă ca viitoare capitală a Olteniei Tîrgul Jiului „în bune legături cu Ardealul; puțînd fi apărut mai sigur de către Carpați”, și cel din Cartea germană asupra Romîniei lui Cuza Vodă (Land und Leute der Moldau und Walachei) apărută la Praga în 1863 și în care la Tirgu-Jiu se pomenesc de o fabrică de porțelan.

În 1905 gorjenii scot la Tirgu-Jiu „Căluza Gorjului” din care aflăm că la acea dată tîrgul așezat în „caprițioasa albă a Jiului” avea 7.000 locuitori.

Pentru prima dată așezarea este pomenită sub numele de „Jiu” într-un document din 1406 la Mînăstirea Tismana.

Calea ferată care leagă astăzi orașul cu masivul de la Tismana, aprovizionează astăzi unul din marile combinate forestiere ale țării.

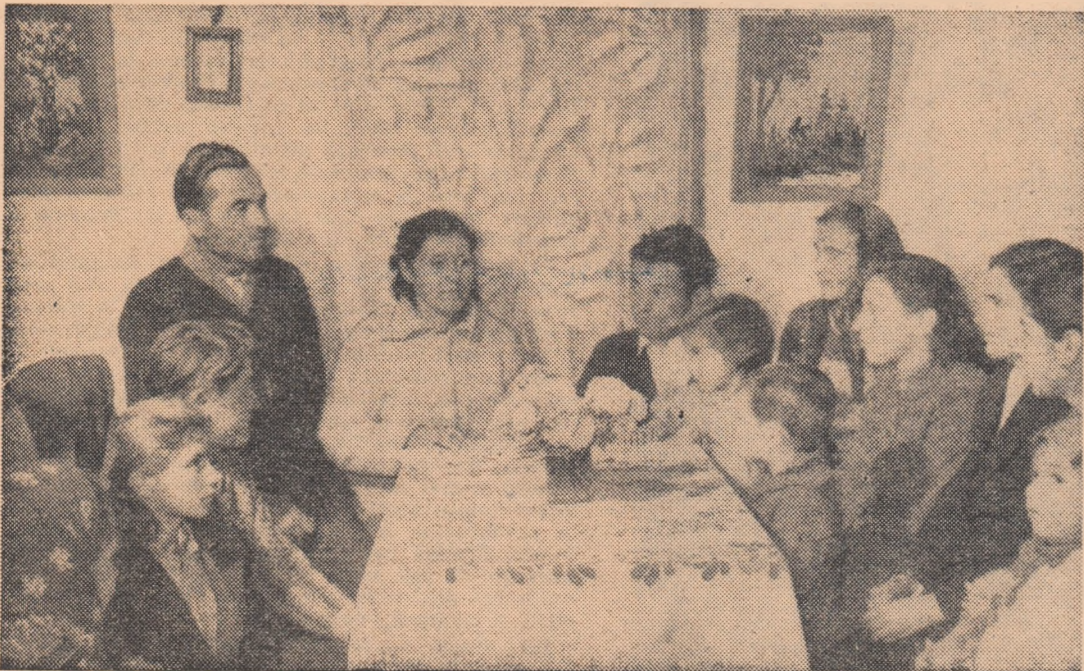
La Tismana, pentru că veni vorba de dînsa, își are începuturile cărturăria olteană. Nicodim, acel călugăr de mare cultură pentru timpurile lui, era și un caligraf de mare talent. De la el ne-a rămas frumoasa evanghelie slavonă scrisă în anul 1405, pe pergament, împodobită cu miniaturi și vignete.

Dar la Tirgu-Jiu, s-au desfășurat groaznicele măceluri, pîrjoluri și jafuri ale Pasvangiilor și Cirjașliilor între anul 1800 și 1821. Aici au avut loc luptele pandurilor lui Tudor Vladimirescu cu catanele isprăvniciei. Aici i s-a ridicat lui Tudor statuie. Și tot la Tirgu-Jiu se află moștenirea în aer liber lăsată de Brîncuși.

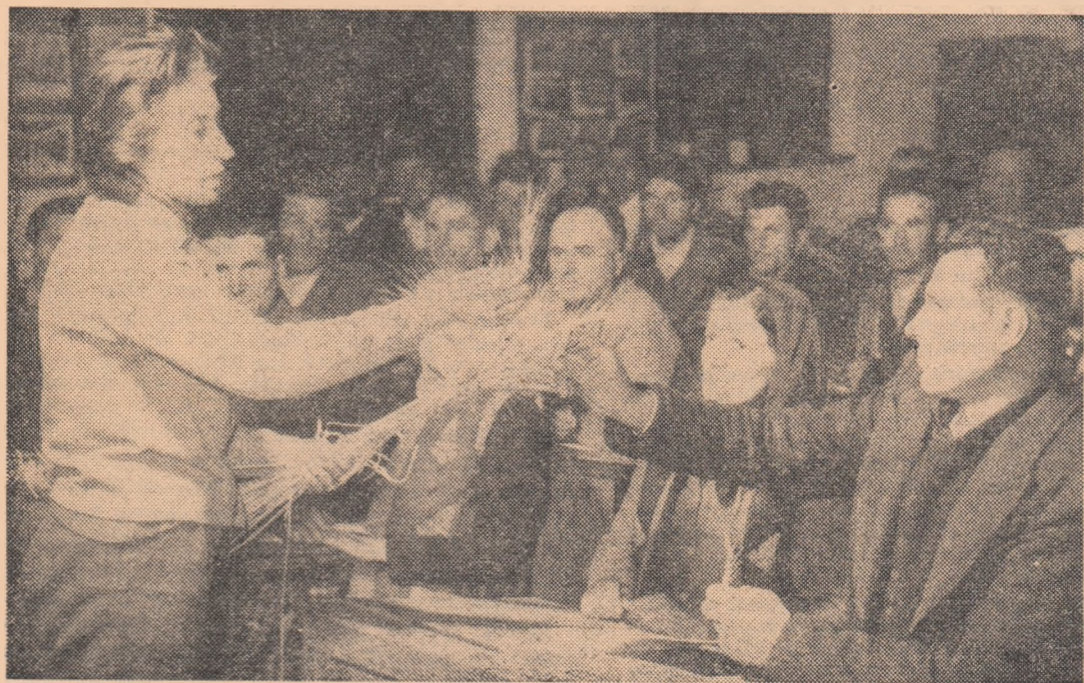
Și cu toate că istoria, după părerea lui Paul Valéry ar fi cel mai periculos produs pe care chimia intelectualului l-ar fi produs, pe noi faptele acestea ne fac să visăm, conștienți fiind că istoria, istoria cea adevărată și nepărtinitoare nu îmbată popoarele, nu trezește false amintiri și nu ne exagerază reflexele. Și din acest punct de vedere istoria Olteniei merită să fie studiată, merită după părerea noastră să fie cunoscută și prețuită.

Consiliul de conducere al căminului cultural discută planul de muncă

La cercul de citit nr. 9

Tehnicianul agronom predă lecția despre soiurile de grâu

Repetiție a brigăzii artistice de agitație

La Ungheni Costeștiulul, iarna, deși a venit fără obișnuita mantie de nea, s-a înlăpănit în tot locul. Pe bunii gospodari i-a găsit pregătiți. În rîndul acestora se află și membrii consiliului de conducere al căminului cultural. S-au întocmit planuri atent chibzuite pentru ca anotimpul cultural să aibă zile bogate în manifestări care să constituie un izvor de învățăminte pentru colectivități.

Un vechi proverb spune că toate punctele le întrunește acela care reușește să împletească utilul cu plăcutul. Activitățile culturale din Ungheni au reușit acest lucru prin căutarea și găsirea unor forme atractive care să prezinte o varietate de probleme legate de preocupările colectivităților. Pentru ca aceste alimnații să capete valoare este necesar să facem loc faptelor pe care le vom găsi negreșit, asistînd timp de o săptămînă la activitatea culturală ce se desfășoară aici, la Ungheni.

LUNI

Însoțiți de bibliotecara Domnica Dumitru, străbatem ulițele satului spre casa mulgătorului Ion Petrescu, unde se ține cercul de citit nr. 9. Cînd ajungem, camera este literalmente tîrîită de oameni. Învățătoarea Veronica Bucur, responsabilă acestui cerc, citește un articol despre cointeresarea materială a colectivităților. În aceeași seară mai ascultăm lecturarea unor pagini din volumul „Cocapul” de S. Titel.

Planurile celor 14 cercuri de citit cuprind probleme privind munca în gospodăria colectivă și educația în familie, scurte informări despre principalele evenimente interne și internaționale, precum și fragmente dintr-un volum beletristic. La cercul condus de învățătoarea Ecaterina Birleanu s-a citit despre centenarul profesorului Gh. Marinescu, la cel condus de învățătoarea Paraschiva Dumitru s-au lecturat și pus în discuție fragmente din broșura „Autoritatea părinților”.

Varietatea tematică este unul din principalii factori care îi atrag pe colectivități la cercurile de citit.

MARȚI

Bogăția manifestărilor din această zi ne pune în față plăcuta dificultate de a alege la care anume să participăm.

Pentru început ne îndreptăm pașii spre școală, unde sînt adunați cei aproape 60 de cursanți din anul II al cercului agrotehnic. Printre aceștia recunoaștem pe Ion Burcică, Marin Iancu, și Ion Necula, colectivități care în muncile agricole din acest an s-au situat în rîndul fruntașilor datorită faptului că au știut să pună în practică învățămintele căpătate iarna trecută la cursul agrotehnic. Acum au venit din nou pentru a audia, de astă dată, lecțiile anului II. Tehnicianul agronom Kaliopi Petre predă lecția despre soiurile de grâu. A avut grijă să aducă și materialul intuitiv necesar. Are alături pe masă, tot felul de mulaje, aparatul de diafilme, broșuri, cîteva grafice și chiar tabele comparative.

În acest timp, sub îndrumarea tehnicianului veterinar Năstase Burcea, se desfășoară și cercul zootehnic.

În sala mare a căminului cultural, alți colectivități participă la o seară de întrebări și răspunsuri pe tema îngrijirii animalelor. La întrebările puse de Marin Uidumac și Dumitru Pană, a răspuns pe larg, cu competență, tehnicianul zootehnist.

În acest timp, într-o altă sală a căminului, au loc repetițiile brigăzii artistice de agitație. La prima etapă a celui de-al VII-lea concurs, brigada din Ungheni s-a prezentat cu programul intitulat „Să muncim mai bine glia, să-nțărîm gospodăria”. De puțină vreme, a intrat în repetiție un nou text despre „Realizări pe '63”. După cum ne-o spune și titlul, acest program are caracter de bilanț înfățișînd ca într-o mare frescă, dezvoltarea pe care a luat-o gospodăria colectivă în acest an. Eficacitatea acestui program este asigurată de abundența faptelor concrete, oglîndind munca și viața colectivităților. Un merit al textului îl constituie abordarea cu curaj a unor aspecte privind mentalitatea înapoiată a unor colectivități. Astfel, într-o scenetă de un umor suculent, este satirizată meteahna lui Zamfir Crăciun de a-și schimba mereu locul de muncă.

Repetițiile, îndrumate de învățătoarea Paraschiva Dumitru, continuă pînă seara tîrziu. Membrii brigăzii — toți tineri colectivități — nu obosesc reluînd iarăși și iarăși cite

În fața unor grafice, profesorul prezintă seara de calcul

o repl
curinc

MI

E

State
sit nec
inspira
comba
reprez
ne
pierd
arata s
nu ne
ceas, d

Profe

legatur

tar. In

arătînd

du-se l

hectar

porumb

s-ar fi

gospod

Acea

minute

limpede

tode a

de por

profesc

vele C

special

președ

Aten

proble

riei co

fie urn

odată

Tot r

„Lanțul

JOI

A

Iată

aceasta

riență

domeni

terizeaz

chipuril

Profes

pune în

Prin co

dește c

Exper

experie

Astfel,

rator, lă

rului și

Dar s

tinuare

mai bu

Săptămîna culturală la UNGHENI

...da o interpretare cît mai autentică. În
c premiera.

RI

...culesului porumbului — începu vorba
e matematică, Stan Dumitru. Într-o sea-
eram la sediul colectivei, brigadierul
a îmi spuse că la una din echipe a gă-
ete pe rînd. Discuția cu brigadierul mi-a
alcul pe care am ținut-o în legătură cu
Am demonstrat atunci ce pierdere ar
gospodărie dacă la fiecare rînd ar ră-
tiule — sau dacă din fiecare știulete se
e. V-am spus toate acestea pentru a
ă a serilor noastre de calcul. Bineînțeles
mai la porumb. — O privire rapidă spre
ăugă: acum să intrăm în sală".

Dumitru ține astăzi o seară de calcul în
ea de producții mari de porumb la hec-
grafice, profesorul își începe expunerea
il demonstrativ al gospodăriei, aplicin-
e agrotehnice, s-a obținut cu 1 400 kg la
ecit de pe restul suprafeței cultivate cu
le pe această suprafață de 570 hectare
eși recoltă ca de pe lotul demonstrativ,
vut un spor de producție de 798 tone.
esență demonstrația făcută timp de 20 de
profesorul Dumitru. Pentru toți a reeșit
a de a se aplica întregul complex de me-
pentru realizarea unei producții sporite
tar. Pînă a ajunge în fața spectatorilor,
cumentat multă vreme studiind Directi-
al III-lea al partidului, citind broșuri de
înd, pentru a lua datele necesare, cu
dăriei și cu tehnicianul agronom.

...e a serilor de calcul, ancorarea lor în
ai importante care stau în fața gospodă-
făcut ca această formă de activitate să
eres de către spectatori, constituind tot-
bogate învățăminte.

...ra, colectivul de teatru a repetat piesa
" de Ștefan Haralambie.

...diție ca joia să fie denumită „a tineretu-
se se organizează manifestări specifice ti-
ații.

...prima parte a programului din seara
vitați și vîrstniciei. Motivul? Se face expe-
iar interesul pentru noutățile din acest
apanajul unei anumite vîrste, ci îi caracte-
vă pe toți colectivității. Asta se vede pe
ate ale celor care urmăresc experiența.
andra Hernist ia o eprubetă de pe stativ,
de griu și apoi o încălzește la o flacără.
vaporilor pe pereții eprubetei se dove-
e griu conține apă.

...plă de altfel, face parte dintr-un ciclu de
ce care a avut loc la căminul cultural.
i au mai asistat, în acest cadru de labo-
nerea luminii, la formarea ploii, a fulge-
lui.

...în sala căminului pentru a asista în con-
neretului". Are loc un concurs pentru cel
Pe primul loc se situează Alexandra

Pană, colectivistă din brigada a I-a de cîmp, care a inter-
pretat melodia „Sună codrule din frunză”. Pe Alexandra
Pană am remarcat-o și ca o bună interpretă în cadrul bri-
găzii artistice de agitație.

VINERI

Pentru astăzi este programat un jurnal vorbit care
are ca temă: „Viticultura — o nouă preocupare a
colectiviștilor din Ungheni”. Într-adevăr, de puțină
vreme, dealurile din preajma comunei au început să-și
schimbe înălțimea, îmbrăcîndu-se cu araci. Gospodăria
are 20 hectare de vie dintre care primele două au intrat
anul acesta pe rod. Acum se lucrează la terasarea dealu-
rilor și la pregătirea terenului; s-au desfundat șase hec-
tare, iar pînă în primăvară încă 14 hectare vor fi pregătite
pentru a se pune viță de vie.

Deci, această cultură în plină dezvoltare aici la Ungheni,
constituie subiectul unui jurnal vorbit. Este interesant de
remarcat că cei trei tovarăși care au făcut scurte expuneri
nu s-au repetat, ci au adus fiecare un element nou în pro-
blema discutată, reușind să dea o imagine completă asu-
pra importanței viticulturii cu referiri concrete la situația
din comuna lor. Profesorul de științe naturale, Tudor Cor-
nel, a vorbit despre dezvoltarea viticulturii în țara noastră,
în lumina Directivei Congresului al III-lea al partidului.
Kaliopi Petre, tehnician agronom, a arătat că gospodăria
lor are 125 hectare pe deal și dacă această suprafață ar fi
în întregime cultivată cu viță de vie, s-ar obține, după in-
trarea pe rod, un venit de 875 mii lei anual. Apoi a explicat
care sînt terenurile cele mai bune și pe ce bază trebuie
alese. În continuare, preluînd firul expunerii, tehnicianul
agronom Gheorghe Petre a descris soiurile de struguri ce
se pretează la terenurile Unghenilor și a amintit care sînt
lucrările actuale în vie.

După terminarea jurnalului vorbit i-am cerut colectivis-
tului Ion Necula să ne spună părerea asupra expunerilor
făcute.

„Subiectul a fost bine ales, cu rost. Ni s-a vorbit limpede,
pe înțeles, despre comoara care zăcea pe dealurile din
preajmă. Ascultînd poveștile care ni s-au dat, punînd mîna
să facem o vie pe zeci de hectare, fiecare colectivist nu va
avea decît de cîștigat”.

Sîntem de aceeași părere. Jurnalul vorbit a fost realizat
pe deplin ca formă de prezentare (s-a vorbit liber, vîoi,
s-au folosit grafice și material intuitiv) iar tematica s-a
dovedit a fi deosebit de actuală, pe linia sarcinilor care
stau în fața gospodăriei colective.

...Oamenii au plecat de mult de la căminul cultural, doar
într-una din camere Marin Molea, directorul căminului,
continuă să discute cu Ion Neața, secretarul comitetului
comunal de partid și cu Cornel Costache, secretarul sfa-
tului popular. Cu această ocazie el primește îndrumări, sfa-
turi, sugestii. Se conturează astfel planul pentru săptămîna
viitoare.

SÎMBĂTĂ

Încă de la Pitești ni s-a vorbit despre o frumoasă
seară literară prezentată de cei din Ungheni, cu pri-
lejul unei consfătuiri cu activiștii culturali din re-
giune. Trecînd prin Costești, la casa raională de cultură
am auzit din nou despre această seară literară care a fost
dată ca model în cadrul unui schimb de experiență pe ra-
ion. Și iată că în seara aceasta avem ocazia să asistăm,
alături de colectivității din Ungheni, la desfășurarea ei.

În puține cuvinte, profesorul Radu Birleanu îi introduce

pe spectatori în subiectul serii literare. Vom asista la dez-
baterea unei probleme de conștiință. Tema, enunțată pe
scurt, sună astfel:

„Al meu — al nostru”. Este vorba deci de atitudinea co-
lectivistului față de avutul obștesc, de orizontul larg pe
care-l capătă viața în gospodăria colectivă.

Această idee este ilustrată prin lecturarea unor fragmen-
te din volumele „Drum deschis” de Șerban Nedelcu, „Casa”
de V. Rebreanu, „La fîntîna cu găleata” de V. Gafița, „În
familie unită” de A. Mag. Cititori au fost cadrele didactice
Paraschiva Dumitru, Constantin Barbu și Ion Predovici
care, datorită faptului că au știut să dea o interpretare ar-
tistică fragmentelor alese pentru lectură, au sporit atît ca-
litatea serii literare cît și valoarea ei educativă.

Nu întîmplător, după terminarea serii literare, mulți co-
lectiviști au solicitat bibliotecarei să le împrumute volu-
mele din care s-a citit. Aceasta mai dovedește că alegerea
fragmentelor a fost bine făcută, pentru a stîrni interesul
față de cărțile respective.

DUMINICĂ

Iată-ne și în ultima zi a săptămîinii. Un soare toamna-
tec și terenul uscat permit desfășurarea unei dimi-
neți sportive. Tineri colectivști din Ungheni, Satu
Nou și Colțu se întrec în cadrul unor probe de atletism.
Apoi 25 de cicliști amatori iau startul într-o cursă pasio-
nantă. Spre prînz pe terenul de volei s-a desfășurat meciul
dintre echipa din Ungheni și cea din Colțu. Au cîștigat lo-
calnicii. Nu pentru că au avut avantajul terenului sau ga-
leria unui public entuziast (cum se scrie uneori în cronicile
sportive), ci pur și simplu pentru că au jucat mai bine.

Spre seară sala căminului cultural găzduiește obișnuitul
program artistic duminical. După o conferință despre retri-
buirea muncii în G.A.C., pe scenă apar pe rînd cîteva din
echipele artistice ale colectivității din Ungheni. Vedem
roadele repetițiilor făcute în timpul săptămîinii de către flu-
ierași, echipa de dansuri și de artiști amatori din formația
de teatru.

O dată cu lăsarea cortinei peste ultima scenă a piesei, se
încheie săptămîna culturală petrecută la Ungheni. S-ar mai
fi putut aminti munca bibliotecarei de difuzare a cărților, ru-
larea de trei ori pe săptămîină a unor filme artistice și a
unor documentare agricole, dar ne-am oprit numai asupra
principalelor acțiuni.

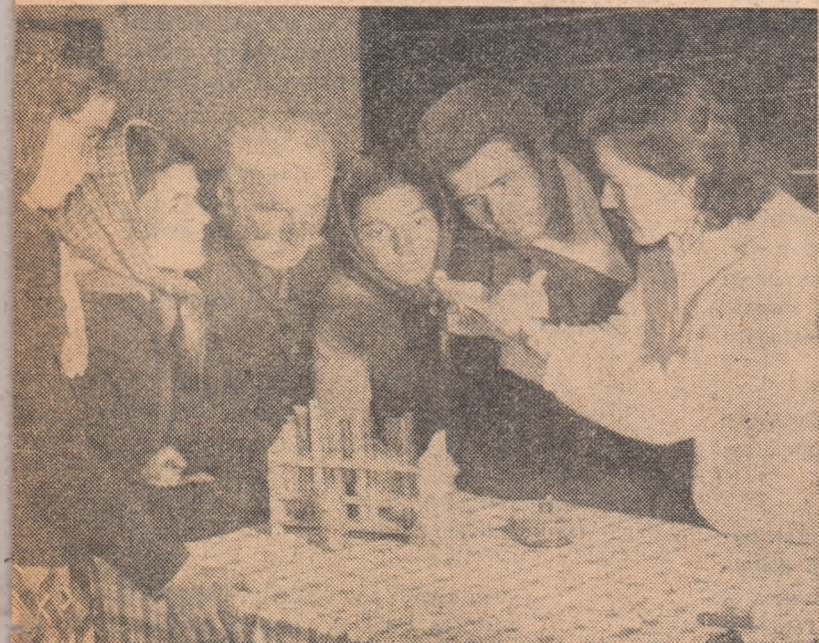
A fost o săptămîină bogată în manifestări, cum am dori să
vedem în toate comunele. Consiliul de conducere al cămi-
nului din Ungheni, îndrumat permanent de către comitetul
comunal de partid, s-a străduit și a reușit să asigure o ac-
tîvitătea zilnică, interesantă și folositoare. Prin forme
felurite și atractive au fost abordate problemele ma-
jore care privesc viața și munca colectivității. Este demn
de remarcat entuziasmul cu care muncesc activiștii cultu-
rali din Ungheni, în rîndul cărora aflăm toate cadrele di-
dactice. Dacă în timpul zilei, cancelaria școlii este locul de
întîlnire al profesorilor, seara, sălile căminului le găzdu-
iesc priceperea și elanul cu care se dedică activității cul-
turale.

Manifestările culturale și artistice ținute la cămin nu
sînt din păcate larg popularizate din timp în cadrul comu-
nei. Așa se explică numărul mic de spectatori la unele ma-
nifestări. Prin afișe puse la sfatul popular, la gospodăria
colectivă, la școală, la cooperativă — adică în locurile de
mare circulație — programul cultural săptămînal trebuie
să fie adus la cunoștința cetățenilor. De asemenea, ar fi
bine dacă, în cadrul cercurilor de citit care aici se țin în
ziua de luni, s-ar populariza programul căminului pentru
întreaga săptămîină.

Sîntem abia la începutul anotimpului cultural, dar săptă-
mîna petrecută la Ungheni anunță frumusețea pe care o
vor căpăta serile lungi de iarnă.

Text: A. CROITORU

Fotografii: T. IOANEȘ

Cu atenție încordată se urmărește experiența științifică

Profesorul Radu Birleanu îi introduce pe spectatori în subiectul serii literare

EXEMPLUL UNUI ARTIST CETĂȚEAN

Ion Vidu în 1890.

Sărbătorirea centenarului unui artist înseamnă mai mult decât o simplă consemnare calendaristică sau o „prezență” istorică în contemporaneitate. Este o confirmare a talentului și o viabilitate a moștenirii creatoare ce au înfruntat timpul — acest dușman al mediocrității. Dar există muzicieni care deși au murit în urmă cu decenii totuși îi simțim încă vii, apropiați de noi, prezenți parcă în orînduirea noastră socială ce au întrezărit-o cu acea forță intuitivă a viitorului, caracteristică oamenilor mari. Un exemplu strălucit în istoria muzicii românești îl constituie compozitorul și dirijorul Ion Vidu, nemuritorul „doinitor al Banatului”, de la nașterea căruia se vor împlini la 17 decembrie 1963 o sută de ani.

De ce trăiește Vidu atât de puternic în conștiința maselor? Răspunsul complet nu poate veni decât atunci cînd vom urmări cu atenție multilaterală activitatea. Căci asemenea creatorilor de azi autorul „Negruței” nu s-a limitat la modestul „laborator” artistic din Lugoj, ci a cutreierat satele și orașele, a militat cu bagheta și condeiul către o școală muzicală națională izvodită din bogăția cîntecului popular. Vidu nu va rămîne un simplu compozitor de talent care a urcat muzica noastră corală pe

treptele majoratului artistic. Răsfoirea ziarului „Drapelul” din Lugoj și a protocoalelor „Reuniunii romine de cîntări și muzică” din orașul de pe Timiș, cercetarea arhivelor Muzeului raional, Casei de cultură „Ion Vidu”, dar mai ales colecțiile documentare ale familiei, ne vor dezvălui pe folcloristul, poetul, ziaristul, dascălul și cetățeanul Vidu. În simplitatea lui aparentă, în figura lui blindă, „moțul” — cum i-au spus lugojenii la începutul carierei muzicale — ascundea un vulcan de energii ce le-a risipit cu dărnicie în slujba ridicării culturale a celor mulți. Amintirea lui trăiește puternic în Banatul de azi, fiindcă opera sa a pătruns în rîndurile țărănimii și muncitorimii, iar miile de cîntăreți pe care i-a unit într-un singur glas în anul 1922 cînd a pus bazele „Asociației corurilor și fanfarelor romine” din Banat au dus mai departe la îndeplinire mesajul patriotic al compozitorului.

Biografia lui Ion Vidu este oglinda fidelă a luptei unui înflăcărat artist împotriva sărăciei, mizeriei și nedreptății sociale. Copil de țaran de pe Valea Crișului, a fost crescut din mila unui protopop, prieten al familiei. A învățat singur carte „la oraș”, a ajuns învățător sătesc, revenind de la Arad ca dascăl de muzică la preparandie (școala normală). Deși talentul muzical i-a fost confirmat de timpuriu de către Gavriil Musicescu, totuși consistoriul bisericesc nu l-a sprijinit să-și împlinească studiile de specialitate la Conservator. Așa s-a născut gîndul de a părăsi Crișana lui dragă, spre a se stabili în 1888 în orașul de pe Timiș. S-a spus pe drept cuvînt că Lugojul l-a descoperit pe Vidu, iar compozitorul a ridicat micul centru românesc la rangul de capitală muzicală a Banatului. Într-adevăr, abia aci a găsit înțelegerea și mediul favorabil înfloririi calităților sale spirituale. Drumul a fost plin de spini la început, fiindcă, în privința culturii muzicale, predomină repertoriul clasic și romantic german. Impunerea „cîntării populare” în sinul societății epocii a determinat conflicte puternice între tînărul dirijor și coriștii săi, între „Reuniunea de cîntări și muzică” și auditorii lugojeni. Dar piedicile nu l-au descurajat niciodată pe Ion Vidu, deși nu puține sînt demisiile consemnate în procesele verbale ale conducerii formației. Nicîl procesul din anul 1903 intentat de au-

toritățile austro-ungare pentru „atențat la securitatea statului”, nici temnița de la Sopron unde a fost aruncat în anul 1916 pentru compozițiile sale patriotice, nu l-au abătut din calea sa dreaptă. Chiar dacă n-a trăit clipa înfăptuirii depline pe care le-a întrevăzut cu o rară certitudine, Ion Vidu a murit în 1931 cu satisfacția sufletească a datoriei patriotice împlinite.

Ca muzician (compozitor, dirijor, folclorist) numele său va ocupa un loc de seamă printre înaintașii creației corale românești. „Ana Lugojana”, „Preste deal”, „Negruța”, „Ștefan și Dunărea”, „Grînele vara se coc”, „Moartea lui Mihai Eroul” și „Răsunetele” reprezintă pasul superior de trecere al muzicii noastre către o artă originală, viabilă, reprezentativă. Ion Vidu a descoperit frumusețea doinei bănățene pe care a înveșmîntat-o în haina armoniei adevărate, proprie limbajului muzical popular. Prin măiestria tratării polifonice vocale, el a depășit cadrul îngust regional al predecesorilor Nicolae Popovici, Ștefan Perian, ș.a. făcînd din corurile sale lucrări de valoare națională. Prin opera lui Ion Vidu nu cîntă doar romînii bănățeni, ci întregul nostru popor. Aci stă „secretul” popularității creației sale.

Dincolo de măiestria profesională, corurile lui Ion Vidu sînt expresia unui fierbinte patriotism. El însuși a declarat-o public, cînd a scris în „Drapelul” că rămîne adeptul aceluia care

făuresc „artă cu tendință”. Pe drept cuvînt se poate spune că „măestrul” a secondat pe fruntașii bănățeni în lupta de eliberare națională, că a făcut politică prin muzică. Atitudinea sa democratică a făcut ca vreme de decenii învrăjbirea, ura, șovinismul, să dispară între societățile corale de naționalități diferite din Lugoj, romînii, ungurii și sașii urcînd adeseori pe aceeași scenă. De asemenea în formația lui Vidu coexistau și țărani, cizmarii și croitorii, au stat la un loc cu intelectualii. Aceasta a înlesnit atmosfera de prietenie și respect reciproc, a contribuit la mobilizarea forțelor împotriva aceluiași dușman: stăpînirea oligarhică austro-ungară. „Răsunetul patriei”, „Răsunetul Ardealului”, „Marșul libertății”, „Haideți frați”, „Sus opincă”, „Preste deal”, „Cîntecul haiducului” — sînt numai cîteva din corurile des întîlnite pe afișele tuturor formațiilor muncitorești și țărănești de acum o jumătate de veac. Ion Vidu a transformat mesajul patriotic în ideal artistic.

Se împlinește un veac de la nașterea „doinitorului Banatului”. Acest colț de țară a devenit în anii regimului nostru o grădină a cîntecului popular. Omul care a semănat, a udat, a plîvit și a aranjat florile cîntecului ca într-o seră ce nu cunoaște vitregia anotimpurilor, a fost Ion Vidu.

VIOREL COSMA
muzicolog

Ion Vidu în mijlocul dirijorilor unor coruri sătești din Banat, care au urmat cursurile de la Lugoj în anul 1892.

ION VIDU

GÎNDURI, IDEI, ASPIRAȚII...

„Cîntat-am leagănul nașterii tale, iubită Romînie, și împodobit-am acest leagăn cu flori frumoase din raiul acestui pămînt! Cîntat-am podoaba primelor tale cuvinte și înălțat-am inimile spre iubirea ființei tale! Ridicat-am vîlul trecutului ce te acoperea, pentru ca să te fac să strălucești înaintea lumii!... Străbătut-a acest cînt de la inimă la inimă și nu m-am rușinat de palpitarea acestor inimi!”

(Din articolul: „Cîntare”. Ziarul Drapelul, Lugoj, nr. 45, 16 aprilie 1905).

„Eram încă mic iubitorilor mei cînd mă cugețam cum să ajut națiunii barem cit de cit. Cugețat-am la armă, dar iar m-am întors; am cugețat la școală și aici am stat. Am ajuns la acel rezultat că arma numai ce nimicește, iar școala rădăcă mlădițe tînere care sînt speranța viitorului.”

(Din discursul ținut la absolvirea Institutului pedagogic-teologic din Arad, 1881).

„Vai de poporul fără ideal! Un astfel de popor e pierdut, căci e asemenea animalul care mîncă, bea și se odihnește numai.”

(Din dizertația pentru elevii școlii primare din comuna Seleuș-Cighirel, 1883).

„Pînă cînd politicienii își frămîntă creierii cu destinele patriei subjugînd popoare sub popoare, filii dezmiardați ai muzel fac să răsune cîntecul lor. Tot degeaba! Nu cei dintii vor croi soarta popoarelor, ci popoarele își vor croi soarta lor prin progresul în cultură.”

(Din articolul: „Despre autoritățile austro-ungare”. Drapelul, Lugoj, nr. 95 din 25 aug. 1903).

„Nu-i acela cel mai folositor dascăl pentru popor carele-i mai învățat, ci acela care-și comunică cunoștințele poporului său, de asemenea și pe terenul musical nu-i acela cel mai folositor dascăl care-i mai învățat, ci acela care nobilitează inima poporului său prin melodiile izvorite

din sufletul aceluiași popor. Puneți-vă deci, compozitori și dirigenți romini, și emulați cu toții în cultivarea și — făcîndu-vă totodată și dascăli — în răspîndirea muzicii naționale (populare — n. n.).”

(Din articolul: „Literatura și arta națională”. Ziarul Drapelul, Lugoj, nr. 12 și 14 din 26 și 3 ian. 1902).

„Unde este elutare să mergi cu drag, căci acolo numai de inimi bune dai!”

(Din articolul: „Festivitățile corale din Timișoara”, Ziarul Drapelul, Lugoj, nr. 96 din 16 august 1903).

„Faceți lira să răsune
De cîntările străbune.”

(Din apelul către dirijorii din Banat, intitulat Curs de muzică pentru învățători. Ziarul Drapelul, Lugoj, nr. 60, din 26 mai 1905).

DRAMA

ȚĂRĂNIMII

DIN COREEA DE SUD

Provincia sud-coreeană Honam a fost greu încercată anul acesta de inundații. Puse doar pe jaf, autoritățile nu s-au mai îngrijit de ani de zile de îndiguri și cele vechi s-au ruinat. Aproape o sută de mii de hectare au fost pierdute pentru agricultură, fiind inundate de ape. Mizeria a pustiit și mai mult satele. Unii țărani au plecat în căutare de lucru la oraș. Dar cei mai mulți, deși încolțiți de foame, au rămas pe loc știind bine că și la oraș există sute de mii de oameni fără lucru.

Altfel s-au întâmplat lucrurile în satul Kuanghan. Aici, săracii satului au fost chemați la primărie, unde un subofițer de jandarmi le-a spus că în capitala districtului se va împărți orez familiilor sinistrate. Foarte binevoitor, omul guvernului a dat capilor de familie cite un certificat în care li se recunoștea calitatea de sinistrați, și a întocmit un tabel pe baza căruia le-a făgăduit că vor primi ajutor din partea statului.

Peste cincizeci de țărani au plecat cu saci și traiste spre capitala districtului. Au pierdut zile de-a rândul umblind pe la autorități. Pretutindeni erau dați afară. Fiindcă se plîngeau de primirea aceasta ciinoasă unii au fost arestați ca „agitatori” și „suspecți” și internați într-un lagăr. Alții, împinși de foame, fără bani de tren pentru înapoiere, au cerut de pomană pe străzi și au fost și ei arestați ca „vagabonzi” și duși la muncă forțată. După aproape șase săptămîni s-au mai întors în satul Kuanghan cinci din cîți plecaseră. Au descoperit atunci cu ulmire și minie că totul fusese o înșelătorie. Profitînd de lipsa din sat a capilor de familie plecați,

primăria a „constatat” că gospodăriile lor au fost părăsite și le-a închiriat pe un an unui moșier. În schimb, orezul pentru care se întocmise tabelul, a intrat în hambarele moșierului.

Cei cinci țărani reînțorși în Kuanghan n-au mai rămas nici ei multă vreme în sat. Fiindcă s-au plîns împotriva acestei înșelătorii, pusă la cale de autorități și moșier, au fost arestați ca „agitatori” și trimiși în judecată la Tribunalul militar.

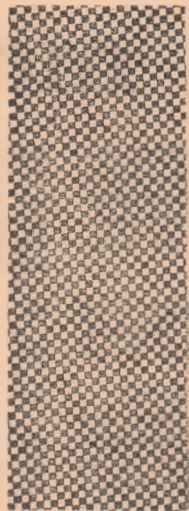
Acesta este un caz din multe altele, semnificativ pentru starea țărănimii și agriculturii din Coreea de sud.

Suprafața cultivată a Coreei de sud s-a redus din 1945 și pînă astăzi cu peste 400 000 hectare, prin eroziune, inundații, ințeleptre. Alte peste 280 000 hectare au fost rechiziționate pentru nevoile armatei. (Aerporturi militare, poligoane de trageri, baze etc.)

Peste un milion de gospodării țărănești (jumătate din totalul gospodăriilor) au mai puțin de cite o jumătate de hectar de pămînt cultivabil. 270 de mii de familii țărănești nu posedă decît pluguri de lemn și n-au nici un fel de animale de muncă.

Conform datelor oficiale publicate de guvernul sud-coreean, în 1955 numărul gospodăriilor țărănești rămase fără alimente la trei luni după recoltă era de 380 000. În 1962 numărul lor a crescut la 1 300 000, iar anul acesta la 1 500 000. În schimb, guvernul sud-coreean întreține o armată de peste 600 000 de soldați și cheltuește pentru nevoi militare peste 83 la sută din buget.

A. T. RĂZVAN

O prezentatoare suedeză admirînd vinetele românești care au fost expuse la tîrgul internațional St. Eriks Mässan din Stockholm

Prin țările lumii

POPAS ÎN KENYA

La 12 decembrie Kenya — una dintre marile țări ale continentului african — se proclamă stat independent. Dobîndirea independenței este o încununare a luptei îndelungate, plină de sacrificii, a poporului kenyan pentru libertate și progres. Istoria acestei țări cunoaște nu mai puțin de 30 răscoale anticolonialiste.

Colonialismul a lăsat urme grele în viața poporului. Deși o țară bogată, Kenya a rămas mult în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice. De pe acum însă — în perioada care a trecut de la proclamarea autonomiei interne și pînă la cucerirea independenței politice — guvernul a trecut la înfăptuirea unei serii de măsuri menite să ducă la dezvoltarea economică a țării. Ca prim pas pe calea înfăptuirii reformei agrare, prevăzută în programul partidului de guvernămînt și al guvernului, s-a trecut la împărțirea către țărani a pămînturilor lăsate în paragină. Astfel au fost împărțite terenuri cu o suprafață de peste 100 mii hectare. A început de asemenea construirea unor obiective industriale.

Reportajul de mai jos (după M. Domogațkih din revista „Ogoniok”) ilustrează unele aspecte din viața țăranilor din Kenya.

Cînd privești Kenya din geamul avionului, vezi un pămînt darnic, ca de smarald, făcut să le aducă oamenilor fericire. Dar pămîntul Kenyei e udat de lacrimile și sudoarea populației africane mai din belșug decît de ploile tropicale.

Platoul Alb și Valea Rift sînt niște imense plantații de cafea și sisal, ceal

și piretrum. Arborii de cafea de pe plantațiile europenilor ocupă o suprafață de aproape 70 000 de acri. Fiecare copac e încărcat de boabe roșietice, asemănătoare cu vișinile sau cu cireșile. Acesta e faimosul sol de cafea arabica. Plantațiile europenilor dau 25 000 tone de cafea de prima calitate, ceea ce înseamnă peste 7 milioane lire sterline beneficia pe an.

Cifrele acestea le-am găsit în frumosul ghid „Kenya. O nouă eră”, și i le-am arătat prietenului meu Joshian Mkamba.

— Da — a spus el — cred că cifra beneficiului e în realitate chiar mai mare, pentru că plantatorii caută să plătească cît mai puțin impozit. Dar s-o luăm de bună.

Aici Mkamba a făcut niște socoteli în caletul său, după care a urmat:

— Socot că fiecare european a obținut în medie peste 3 000 de lire sterline. Acum însă am să citez o altă cifră. Aproximativ 200 000 de africani posedă 63 000 acri de plantații și obțin de aici cafea în valoare de numai 2,5 milioane lire sterline, pentru că pămînturile lor sînt mai proaste.

Joshian Mkamba a mai răsfoit citeva file din calet:

— Două treimi din venitul de pe urma piretrumului le capătă englezii și numai o treime africanii...

...De-afară a răzbit în odaie o boare de răcoare. Se însera. Am ridicat storul împletit din nu știu ce plantă tropicală. Departe-departe se vedeau prin picla liliachie dealurile inverzite ale Africii, pe cerul albastru alunecau nori albi, frunzele lucioase ale palmierilor fremătau într-una, o pasăre nevăzută, ascunsă în coroana bogată a unui baobab, scotea țipete pătrunzătoare.

— Bogată și frumoasă e Kenya! — a spus într-un tîrziu Mkamba. Dar țara aceasta e încă încătușată în lanțurile dominației economice străine. Cred însă că chiar generația noastră va rupe și aceste lanțuri.

AGENDA INTERNAȚIONALĂ

● Ministrul afacerilor externe al R. P. Romîne, Corneliu Manescu, întreprinde o vizită în Austria, la invitația ministrului afacerilor externe al Austriei, dr. Bruno Kreisky.

Vizita constituie un răspuns la vizita făcută de dr. B. Kreisky în R.P. Romîna în vara acestui an.

● Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat miercuri seara (11 decembrie) în unanimitate rezoluția intitulată „Principiile unei declarații asupra cooperării economice internaționale” recomandată de către Comitetul pentru problemele economice și financiare (nr. 2). Această declarație a fost inițiată de R. P. Romîna și prezentată împreună cu alte 12 țări.

● În Comitetul numărul trei al Adunării Generale a O.N.U. continuă dezbaterile asupra proiectului de declarație, inițiat de R.P. Romîna, intitulat: „Măsuri pentru promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare”. Acest proiect de declarație se bucură de un interes deosebit. 17 state au devenit coautoare. În ședințele consacrate inițiativei R.P.R., dezbaterile au dat naștere unui larg schimb de păreri. Toți participanții la discuții au relevat necesitatea educării sănătoase a tineretului. Peste douăzeci de delegații care au luat cuvîntul au sprijinit ideea adoptării unui proiect de declarație. Desi, conform programului, inițiativa R.P.R. urma să fie discutată în patru ședințe, comitetul a hotărît să continue dezbaterile pe această temă, pentru a se permite unui număr cît mai mare de delegații să-și poată spune punctul de vedere.

● La Moscova a avut loc Conferința „Mesei rotunde” consacrată situației internaționale. Au participat repre-

zentanți din 19 țări europene. Au fost adoptate o serie de rezoluții în care se propun măsuri concrete pentru rezolvarea principalelor probleme internaționale — destinderea încordării internaționale, dezarmarea generală și totală, întărirea securității europene, dezvoltarea relațiilor economice și culturale între țări.

● Lupta patrioților din Guineea portugheză împotriva trupelor colonialiste dobîndește noi succese. Într-un comunicat dat publicității de Partidul african al independenței Guineei portugheze și insulelor Capul Verde se arată că au avut loc lupte grele într-un punct situat pe fluviul Gueba, unde trupele colonialiste portugheze intenționau să debarce și armament. Trupele portugheze au fost nevoite să se retragă, suferind pierderi serioase.

● Comisia pentru energia atomică a Marii Britanii a dat publicității un raport în care se arată că procentul radioactivității în aer și în apa de ploaie înregistrează o scădere. Comisia consideră că acest fenomen pozitiv este consecința încetării experiențelor nucleare în atmosferă, ca urmare a semnării Tratatului de la Moscova.

● La Academia Națională de medicină din Paris a avut loc ședința anuală pentru decernarea premiilor pe anul 1963. Cu această ocazie, doctorului Gh. Marinescu, șef de sector la Institutul de inframicrobiologie al Academiei R. P. Romîne, i s-a conferit premiul „Catherine Hadot” pentru lucrarea „Pneumonia interstițială în poliomielită” și titlul de Laureat al Academiei Naționale de medicină din Paris. Președintele Academiei Naționale de medicină din Paris, René Fabre, și secretarul anual, Maurice Bariety, l-au felicitat pe laureat.

SATIRĂ ȘI UMOR

Două păreri

— „Fără sport, adică, nu se poate? Tineretul nostru, mi se pare, face sport tot timpul, pe ogoare, Obținând frumoase rezultate.

Oricicite „prelucrări“ mi-ați face Nu pricep cam pentru ce ne-am bate Cu echipe de prin alte sate Dar, mă rog, s-o facă cui îi place.

Pentru mine, grija principală Este munca în gospodărie, Nu de zbeuguit îmi arde mie (Deși mulți îmi spun că-i o greșală)“...

Cam așa vorbea un președinte, Altfel om energic și activ, Însă declarat antisportiv Cum vădese sus-scrisele cuvinte.

Însă într-o zi-i fu dat să vadă În ziar, că o echipă-a lor (Tineret în frunte pe ogor!) Este prima la Spartachiadă.

S-a umflat ca un cocoș în pene Bucuroși ca de-o ispravă-a lui Și-a-nceput să spună oricicui : — Sportul ăsta-i bună treabă, nene!

Dacă-s probe-atit de evidente Că sportivii-s primii permanent, Păi de mine iau echipament Și mă pun și eu pe-antrenamente!

STELIAN FILIP

HAI „RACHETA“!

De câte ori tovarășul Dumitru Alexa vine la cooperativa din Parincea, regiunea Bacău, să cumpere biscuiți, vânzătorul are grijă să nu-i ofere din cei marca „Sport“. Nu de alta, dar vânzătorul cu pricina nici nu vrea să audă de sport sau să-l vadă în ochi. Asta îi miră pe toți, întrucât Dumitru Alexa, directorul căminului cultural, este și profesor de educație fizică și instructor al asociației sportive „Racheta“ din comună. Ultimele două înțelegeri se împacă bine una cu alta, doar dînsul nu se împacă deloc cu ambele. Numai ce-l auzi spunînd :

— Imi ajunge atîta sport făcut la Institutul de educație fizică pînă m-am văzut profesor. Acum, eu am ieșit din institut, iar sportul din preocupările mele!

Urmările acestei atitudini se văd la căminul cultural, unde nu se văd jocuri de șah puse la dispoziția tinerilor.

— Tovarășe director — îl roagă aceștia, — dați-ne un șah...

— La cămin se vine pentru piese de teatru, nu pentru piese de șah! — le taie cheful directorul.

— Dar azi nu-i nici un spectacol aici! — încearcă tinerii să obțină bunăvoința tovarășului Alexa și șahul căminului.

— Și cu sportul cum rămîne?

— Rămîne pe altă dată!

Așa stau lucrurile cu activitatea sportivă din comuna Parincea. E drept, nimeni n-are pretenția ca asociația „Racheta“ să... meargă cu viteză cosmică. Dar nici să se volatilizeze. Noi sperăm că pînă se va pune în mișcare, n-o să așteptăm un an... lumină.

M. LERESCU

„11 metri“

Președintele ridică receptorul, ascultă câteva secunde, așezînd o mină plictisită. Continuă să țină receptorul la ureche, dar astupă microfonul cu palma și îl îndeamnă pe tovarășul din fața sa :

— Spune mai departe...

În receptor zumbăie un glas. Cînd se întrerupe așteptînd un răspuns, președintele își ridică palma de pe microfon și rostește grav :

— N-avem nici o posibilitate!

Apoi îl acoperă din nou. Omul din fața lui zîmbește cu tîlc. Președintele își întoarce ochii pe dos ca un martir și vorbește iar în microfon :

— Avem treburi mult mai importante, tovarășe, nu înțelegi?!

Și trîntește receptorul în furcă. Omul de vizavi continuă să zîmbească și întrebă :

— „Secția XVII-a“?

— Da, „a XVII-a“!... Sînt teribili oamenii ăștia! Pretind să le porți de grijă! Auzi, vor o mașină ca să plece pe teren!... Pentru asta a fost dotat sfatul popular cu mașină?... Și mai vor ca un membru al comitetului executiv să participe la concursul echipelor artistice... Și asta cînd? Duminică după-amiază! Auzi pretenție!...

...Ați ghicit ce e „secția XVII-a“? Nicidecum o secție în adevăratul înțeles al cuvîntului, mai ales că un sfat popular rațional nici nu are atîtea secții. Atunci? Foarte simplu: așa e botezat în partea locului... comitetul raional de cultură și artă! Va să zică: „secția XVII-a“! Ca și cum ai spune: a cincea roată la căruță!

Așa stînd lucrurile, ajutorul pe care sfatul popular îl dă comitetului raional de cultură și artă este de multe ori egal cu zero. Mai ales cînd

activiștii culturali solicită un mijloc de transport. Pentru ei, sfatul popular n-are mașini, ca și cum activitatea culturală de masă se poate face din birou sau umblind pe jos din comună în comună.

Dar ia să se primească un astfel de telefon :

— Alo, aici băieții dumneavoastră... echipa de fotbal!

Să-i vedeți atunci ce atenți sînt cu toții :

— Ce este, fraților? Aveți nevoie de ceva?... Perfect! Or să vă ajungă două?... Vă dăm și trei, și patru, și cinci mașini — numai să bateți! De altfel, plecăm și noi cu voi... Aș, avem mașinile noastre! Desigur, desigur, băieții noștri... fotbalul! Păi se poate?

Și aia de la „a XVII-a“ care ar vrea ca duminică după-amiază, la concursul artistic din centrul X, să fie de față și un tovarăș cu o muncă mai de răspundere... tocmai cînd „băieții“ au meci în deplasare!...

Ce mai: activiștii comitetului de cultură și artă n-au decît să se descurce cum știu. Să pornească prin raion ca beduinii, cu toiegele, cu desaga plină de materiale și de merinde, fără să deranjeze pe careva. Și așa nu pot adăuga ei puncte echipei de fotbal în clasament!

N-avem nimic împotriva fotbalului. Dimpotrivă, ne pasionează și pe noi. Cerem însă o... lovitură de la 11 metri împotriva celor care nu știu să iubească în egală măsură și activitatea cultural-artistică. Cine are urechi de auzit să audă.

...Alo, Pașcani! La dumneavoastră se aude?

DRAGOȘ VICOL

VEȘTI SPORTIVE

Din Poiana, sat de munte, Din Bogdana, sat de șes, Și din alte sate, multe, Spre noi, veștile-au purces.

Spun: cu toate că e ceață Și-a rămas doar strop din soare Și nu-s muguri, nici verdeață, Sportul totuși... e în floare!

S-au adus în colective Mai de mult sau mai recent Pentru disciplini sportive Schiuri, mingi... echipament.

Pe un loc cu întinsoare Curățat de mărăcini, S-a marcat și s-au pus bare Și-a prins sportul... rădăcini.

„De curînd (ni se mai scrie Tot cu litere mărunte) La noi în gospodărie A-nceput concurs de trînte.

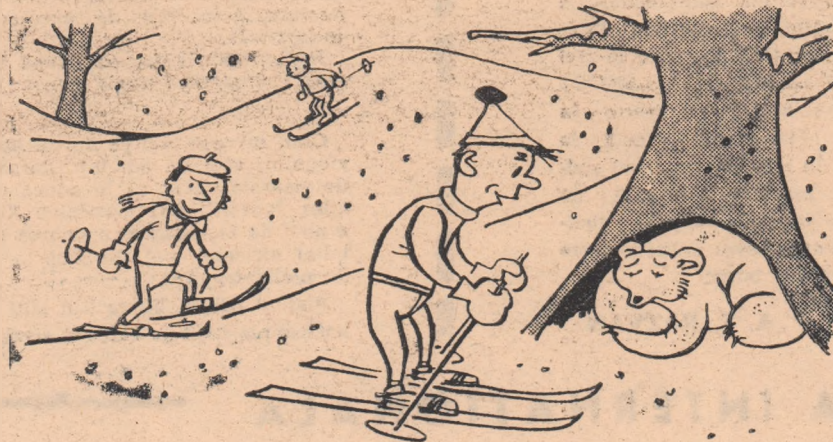
Dar să nu credeți că azi Gheorghe și Ion Dumitru Se trîntesc ca pe izlaz. Azi e trîntă cu arbitru!...

Vrea să-i prindă Ion mijlocul, Galeria-i dă imbold... Gheorghe îi ghicește jocul Și-l întoarce scurt pe șold.

Iar se prind, parcă-s de stîncă, Pașii infundat răsună. Campioni la zile muncă Amîndoi sînt în comună.

Și rămin la fel de tari Pînă lupta se sfîrșește: Cei doi aprigi adversari... Își string mina bărbătește“.

FLORIAN SAIOC

— Cred că ăsta e singurul care doarme pe așa vreme!!

Desen de NIC. NICOLESCU

POȘTAȘULUI ÎI STĂ BINE CU... CORESPONDENȚA

De la o vreme, nea Nicu, poștașul din Dumbrăveni, comună de prin părțile Sucevei, se abătea foarte des pe la asociația sportivă „Recolta“.

— S-o fi făcut sportiv la anii lui! își ziceau unii. — Și așa era omul sportiv cu... cursele lui poștale! interveneau alții.

În realitate, factorul poștal nici nu vroia să audă de sport. Nici chiar de șah, care se joacă la toate virstele, întrucît zicea :

— Sportul înseamnă mișcare. Dar ce mișcare ai la șah? Acolo miști piesele și acelea cu o singură mină. Restul corpului stă țepăn ceasuri întregi.

Dar în ciuda acestor principii, el se oprea mereu la „Recolta“. N-o făcea în calitate de sportiv, ci de poștaș, aducînd acolo numeroase scrisori.

— Cine tot scrie? Se întreba nea Nicu. Că înainte n-am fi primit atîtea plicuri nici în cinci ani!

Într-o zi, n-a mai putut răbda și i-a întrebat pe tinerii de la asociație :

— De unde v-ați făcut atîtea cunoștințe? Că de cînd vă tot aduc scrisori, ați ajuns Recolta... de

placuri!... Uite, aveți aici o scrisoare tocmai de prin Banat. Altele sînt de la Cluj, de la București. Doar nu aveți neamuri în toată țara...

— Nu știți că secretul corespondenței se păstrează? I-au răspuns zîmbînd sportivii din Dumbrăveni.

A doua zi, nea Nicu se întoarce cu alte plicuri și cu alte întrebări. Și așa făcea mereu. Iar tinerii de la „Recolta“, după ce deschideau cite o scrisoare, începeau s-o comenteze :

— Uite, Căzăneștii ne răspund cu C4—C5...

— Cei de la Receaș au pierdut un cal...

— Să anunțe postul de miliție! intervenea factorul poștal. Că o fi al colectivei.

— Ba e al căminului cultural! îl lămurea un tînăr.

— Oricum, tot avut obșteșc se cheamă și trebuie pus la loc.

Și așa, vreme de două luni, poștașul le-a fîminat sportivilor peste 200 de scrisori. Dar de lămurit tot nu s-a lămurit. După o vreme însă avalanșa de scrisori a secăt. Totuși, nea Nicu se abătu pe la ei și așa, cu geanta goală, ea să-i dojenească.

— Ce le-ați scris, fraților, ălora cu care corespondăți? îi întrebă el. Că s-au supărat rău pe voi și uite, nu vă mai scrie nici unul.

— Nu s-a supărat nimeni! Scrisorile alea nu erau altceva decît... șah prin corespondență. Acum partidele s-au încheiat și așteptăm rezultatul.

Începînd din ziua următoare, nea Nicu putea fi văzut adesea la biblioteca din comună. Nu se duce în calitate de poștaș, ci de cititor. Citea cărți despre șah. Din cititor, deveni apoi jucător. Celor de la „Recolta“ le spuse :

— Vreau să mă înscrieți și pe mine la a doua ediție a „Cupei Satelor“, ca să joc și eu șah prin scrisori. Că, vorba, aia, poștașului îi stă bine cu corespondența! Și acum, rămîneți sănătoși, că plec să fac un sacrificiu la... „Al“ prin sat.

— Cum vine asta, măi nea Nicule? I-au iscodit tinerii.

— Cum mă băieți? Voi șahiști de frunte și nu înțelegeți? Mă duc să dau o... tură prin sat. Asta e.

V. D. POPA